

III TỔ CHỨC HOẠT ĐỘNG DẠY HỌC

GIỚI THIỆU BÀI HỌC VÀ TRI THỨC NGỮ VĂN

Hoạt động 1 Tìm hiểu Giới thiệu bài học

– HS tự đọc phần *Giới thiệu bài học*.

– HS trình bày cách hiểu của các em. HS có thể trình bày trong nhóm, sau đó một số HS trình bày trước lớp. GV và HS thống nhất cách hiểu: Phần *Giới thiệu bài học* hướng tới chủ đề của bài học thông qua các VB đọc hiểu, nêu bật đặc điểm của một nhóm truyền thuyết tiêu biểu (chuyện kể về những người anh hùng). Lời giới thiệu nêu lên vị trí trung tâm, năng lực nổi trội của các nhân vật anh hùng trong các truyền thuyết về lịch sử xa xưa của dân tộc, đất nước nhưng đồng thời nhấn mạnh mối liên hệ mật thiết giữa cá nhân người anh hùng với cộng đồng. Thực chất, người anh hùng trong truyền thuyết phản ánh ý chí, khát vọng và sức mạnh của cả cộng đồng. Nói khác đi, đó là biểu tượng đại diện của cộng đồng chứ không phải người anh hùng cá nhân chủ nghĩa. Điều này có ý nghĩa giáo dục sâu sắc đối với HS: cần biết cân bằng giữa cá nhân, riêng tư và cộng đồng, tập thể. Và một điều nữa mà lời giới thiệu nhấn mạnh là nhân vật người anh hùng hay chính truyền thuyết về người anh hùng là sản phẩm từ kí ức của cộng đồng. Vì là sản phẩm của kí ức (trí nhớ, tưởng tượng,...) nên nhân vật người anh hùng và truyền thuyết về người anh hùng kết hợp cả yếu tố thực (những hạt nhân, hình bóng sự thật lịch sử; sự vật, hiện tượng, lô-gíc thực,...) và yếu tố hư ảo (hoang đường, kì ảo). Đọc hiểu các truyền thuyết phải đặc biệt chú ý điều đó.

Hoạt động 2 Khám phá Tri thức ngữ văn

– HS đọc phần *Tri thức ngữ văn* trong SHS trước khi đến lớp: định nghĩa về truyền thuyết, một số yếu tố của truyền thuyết (nhân vật chính, cốt truyện, lời kể, yếu tố kì ảo). GV cũng yêu cầu HS kể tên một vài tác phẩm truyền thuyết đã học hoặc tự đọc.

– HS kể tên một số truyền thuyết đã đọc và liên hệ với tri thức ngữ văn vừa đọc.

+ HS tóm tắt ngắn gọn cốt truyện và xác định nhân vật chính của một truyền thuyết yêu thích.

+ HS trao đổi nhóm để nhận biết các yếu tố cơ bản của truyền thuyết (cốt truyện, nhân vật chính, lời kể,...) trong những VB đã đọc.

+ HS chỉ ra những yếu tố hoang đường, kì ảo được sử dụng trong các truyền thuyết mà các em đã đề cập.